

Nr 237.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.; given Stockholms slott den 10 mars 1944.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.

GUSTAF.

Gustav Möller.

F ö r s l a g

till

L a g

angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 14 juni 1940 om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m., vilken enligt lag den 19 mars 1943 (nr 102) gäller till och med den 30 juni 1944, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1945; dock att från och med den 1 november 1944 1 § i lagen skall hava följande ändrade lydelse.

1 §.

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, i den omfattning det prövas nödigt, meddela förordnande, att vad i nedannämnda lagar är stadgat icke skall äga tillämpning, nämligen lagen om arbetarskydd, lagen om skyldighet i vissa fall att vid flottled anordna härbärgen åt flottningsarbetarna, lagen om arbetstidens begränsning, lagen om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skogshärbärgeslagen, lagen om semester, sjöarbetstidslagen, lantarbetstidslagen, arbetstidslagen för detaljhandeln, butikstängningslagen, hembiträdeslagen samt arbetstidslagen för hotell, restauranger och kaféer.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 feb-
ruari 1944.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

Genom lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m. har Kungl. Maj:t erhållit befogenhet att vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden förordna, att en eller flera av vissa uppräknade författningar skola, helt eller delvis, sättas ur tillämpning. Ifrågavarande författningar äro lagen om arbetarskydd, lagen om skyldighet i vissa fall att vid flottled anordna härbärgen åt flottningsarbetarna, lagen om arbetstidens begränsning, lagen om vissa inskränkningar beträffande tiden för förläggande av bageri- och konditoriarbete, skogshärbärgeslagen, lagen om semester, sjöarbetstidslagen, lantarbetstidslagen, arbetstidslagen för detaljhandeln samt butikstängningslagen. Lagen den 14 juni 1940 gäller — sedan dess giltighet blivit förlängd, senast genom lag den 19 mars 1943, nr 102 — till och med den 30 juni 1944.

Med stöd av lagen den 14 juni 1940 har under tiden från nämnda dag till och med den 31 januari 1944 — fränsett två under år 1940 meddelade förordnanden rörande lantarbetstidslagen — förordnanden meddelats allenast i fråga om dispenser från olika bestämmelser i lagen om arbetarskydd. I flertalet fall ha dispensererna avsett bestämmelserna i 19 § första stycket arbetarskyddslagen (angående kvinnors nattarbete inom industrien); i ett tjugotal fall ha förordnandena avsett föreskrifterna i 14 § tredje momentet första stycket (angående minderårigs nattarbete inom industrien) enbart eller i förening med 19 § första stycket. Sammanlagt 148 företag eller verksamheter ha under angivna tid åtnjutit dispens kortare eller längre tid. Den 1 februari 1944 gällde meddelad eftergift beträffande 29 företag eller myndigheter.

I förevarande sammanhang må anmärkas, att Kungl. Maj:t tidigare med stöd av särskild lag den 8 december 1939, nr 831, vilken gällde till och med

den 31 mars 1941, i ett stort antal fall meddelat eftergift från bestämmelserna i 19 § första stycket lagen om arbetarskydd.

Slutligen må omnämnas, att ny lantarbetstidslag, arbetstidslag för detaljhandeln och butikstängningslag utfärdats den 18 juli 1942 (nr 651, 652 och 654).

Departements-
chefen.

Med hänsyn till rådande förhållanden synes mig behov alltjämt föreligga av sådant bemyndigande för Kungl. Maj:t, som innefattas i lagen den 14 juni 1940. Lagen torde därför böra erhålla fortsatt giltighet, förslagsvis till och med den 30 juni 1945.

Kungl. Maj:t har beslutat till lagrådet remittera dels den 11 i denna månad förslag till hembiträdeslag, dels ock förut denna dag förslag till arbetstidslag för hotell, restauranger och kaféer. De föreslagna lagarna äro avsedda att träda i kraft hembiträdeslagen den 1 november 1944 och arbetstidslagen för hotell, restauranger och kaféer den 1 januari 1945. Då den Kungl. Maj:t enligt nu förevarande lag givna fullmakten uppenbarligen bör omfatta jämväl hembiträdeslagen och arbetstidslagen för hotell, restauranger och kaféer, bör härav betingad ändring vidtagas i 1 § lagen den 14 juni 1940.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 9 mars 1944.

Närvarande:

justitieråden ALSÉN,
LIND,
regeringsrådet EKLUND,
justitierådet ERICSSON.

Enligt lagrådet den 6 mars 1944 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 25 februari 1944, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet J. M. Wahlbäck.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Bertil Crona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars
1944.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 9 mars 1944 avgivna utlåtande över det den 25 februari samma år till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m.* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

N. O. Aurelius.